

MONITORINGA TABULA

Plānošanas dokumenta Rīcības programma zivsaimniecības attīstībai 2014.-2020. gadam. (stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma) monitoringa ziņojums

Plānošanas dokumenta un monitoringa ziņojuma izstrādātājs, kontaktinformācija:

Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014. – 2020. gadam nepārtraukto novērtēšanu veic Agroresursu un ekonomikas institūta (AREI) Lauku attīstības novērtēšanas daļas pētnieki un zinātniskie asistenti. ZRP 2014-2020 novērtēšanas ziņojumi pieejami mājas lapā: <http://www.arei.lv/lv/atskaites-0>.

Ņemot vērā ZRP nepārtraukto novērtēšanas pieeju, šeit ietverts apkopojums par monitoringa ziņojuma noteiktajiem faktoriem. Ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistītie vides, sociālie, ekonomiskie un teritoriālie aspekti un tos raksturojošo rezultāta rādītāju apkopojums sniegts tabulā.

Monitoringa priekšmets	Plānošanas dokumenta/ SIVN uzdevumi, plānotais stāvoklis/ normatīvos aktos noteikts	Rezultāti, situācijas raksturojums	Komentāri
Vides (dabas) faktori	Rīcības programma zivsaimniecības attīstībai 2014.-2020. g. (ZRP) nosaka, ka tās ietvaros jāīsteno EJZF prioritātes “Veicināt vides ziņā ilgtspējīgu, resursu ziņā efektīvu, inovatīvu, konkurētspējīgu un uz zināšanām balstītu <i>zvejniecību</i> ” un „Veicināt vides ziņā ilgtspējīgu, resursu ziņā efektīvu, inovatīvu, konkurētspējīgu un uz zināšanām balstītu <i>akvakultūru</i> ”. Zvejniecībā tas paredz nodrošināt pieejamajiem zvejas resursiem atbilstošu zvejas flotes kapacitāti, nodrošināt zvejas selektivitāti un nevēlamās nozvejas izmantošanu. ZRP nosaka arī to, ka EJZF prioritātes „Veicināt Integrētās jūrlietu politikas īstenošanu” īpašā mērķa “Integrētās jūrlietu politikas izstrāde un īstenošana” ietvaros jāatbalsta	Plānošanas dokumentā paredzētais atbalsts zvejas flotes kapacitātes pielāgošanai, zvejas selektivitātei un nevēlamās nozvejas izmantošanai ir devis pozitīvu ietekmi, uzlabojot ilgtspējīgas nozvejas rādītāju Rīgas līcī un Baltijas jūrā. Sniegtais atbalsts saglabāšanas pasākumiem zušu populācijas saglabāšanai ir sekmīgi realizēts, ietekme uz bioloģisko daudzveidību būs vērtējama vēlākā periodā. ZRP atbalsts akvakultūras vides	Samazināts flotes apjoms, atbilstoši zvejas iespējām. Samazinājies degvielas patēriņš zvejošanas laikā. 100% realizēta zušu mazuļu izlaišana iekšzemes ūdensbaseinos. Sagatavots un apstiprināts 2018. g. jūras vides

	<p>Pasākumu programmas, lai panāktu un saglabātu labu vides stāvokli, novērstu vides stāvokļa pasliktināšanos, ietverot arī telpiskās aizsardzības pasākumus, izstrādāšana un īstenošana saskaņā ar Jūras stratēģijas pamatdirektīvu.</p>	<p>pasākumiem ir veicinājis biodaudzveidību un vides kvalitāti, jo atbalsta saņēmēju dīķu un to apkārtnes sugu daudzveidība ir augstā līmenī. Programmā veiktie pasākumi veicināja akvakultūras saimniecību vides aizsardzības ilgtspēju, jo samazināta kūtsmēsļu lietošana neapšaubāmi samazina dīķu produktivitāti un, vienlaicīgi, sekmē vides un ģenētiskās daudzveidības aizsardzību un stiprināšanu. ZRP atbalsts pasākumam, kura ietvaros veicama zināšanu uzlabošana par jūras vides stāvokli, ir devis iespēju iegūt informāciju par jūras vidi ar tālejošu pozitīvu ietekmi vides aizsardzībai un pārvaldībai.</p>	<p>stāvokļa novērtējums, atbilstoši Jūras stratēģijas pamatdirektīvas prasībām. Latvijas zivsaimniecības nozares ilgtspējīgas attīstības veicināšanai būtu nepieciešams veikt papildus pētījumus, lai sabalansētu zivsaimnieciskās produkcijas ražošanu un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu.</p>
<p>Sociālie faktori Iedzīvotāji (veselība/drošība, labklājība)</p>	<p>Rīcības programma zivsaimniecības attīstībai 2014.-2020.g. (ZRP) nosaka, ka tās ietvaros jāīsteno EJZF prioritāte "Palielināt nodarbinātību un teritoriālo kohēziju", kuras konkrētais mērķis nosaka tai skaitā sociālās iekļaušanas un darbvietu radīšanas veicināšana un sniedzot atbalstu nodarbinātībai un darbaspēka mobilitātei no zivsaimniecības atkarīgās piekrastes un iekšzemes kopienās. Pasākumus ievieš ar Sabiedrības virzītas vietējas attīstības pieeju (SVVA), kas paredz vietējas iniciatīvas balstītas uz vajadzībām, kas noteiktas vietējās stratēģijās. Pasākumi ir vērsti uz sociālo iekļaušanos, kas paredz sabiedriski nozīmīgas infrastruktūras izveidi, darba vietu radīšanu, atbalstu īpaši mazajiem komersantiem, informācijas un izglītošanas pasākumus.</p>	<p>Programmā veiktie pasākumi ir devuši pozitīvu ieguldījumu iedzīvotāju sociālās drošības un labklājības palielināšanai. Ir veikti ieguldījumi vides un kultūras objektu infrastruktūrā, projektos paredzēta jaunu darbvietu radīšana, projektu pieteicēji ir mazie komersanti, nevalstiskas organizācijas, pašvaldības, kas dod ieguldījumu vietējās sociālās vides uzlabošanai. Ir veiktas apmācības un informēšanas pasākumi. Ietekmes vērtējums būs veicams</p>	

<p>Ekonomiskie faktori Tautsaimniecības nozaru attīstība</p>	<p>ZRP nosaka prioritātes “Veicināt vides ziņā ilgtspējīgu, resursu ziņā efektīvu, inovatīvu, konkurētspējīgu un uz zināšanām balstītu <i>zvejniecību</i>” ietvaros veicināt zvejniecības uzņēmumu (tostarp mazapjoma piekrastes flotes) konkurētspēju un dzīvotspēju, un uzlabot drošības un darba apstākļus, kā arī sniegt atbalstu inovācijām un zināšanu pārnesei.</p> <p>ZRP nosaka EJZF prioritātes „Veicināt vides ziņā ilgtspējīgu, resursu ziņā efektīvu, inovatīvu, konkurētspējīgu un uz zināšanām balstītu <i>akvakultūru</i>” ietvaros veicināt produktīvus ieguldījumus jaunos un esošos akvakultūras uzņēmumos, kā arī sniegt atbalstu inovācijām un zināšanu pārnesei.</p> <p>ZRP nosaka, ka prioritātes “Palielināt nodarbinātību un teritoriālo kohēziju” konkrētā mērķa ietvaros jāīsteno tajā skaitā ekonomiskās izaugsmes, darbību dažādošanas aktivitātes zivsaimniecības nozarē un citās jūras ekonomikas nozarēs no zivsaimniecības atkarīgās piekrastes un iekšzemes kopienās.</p> <p>Pasākumus ievieš ar Sabiedrības virzītas vietējas attīstības pieeju (SVVA), kas paredz vietējas iniciatīvas balstītas uz vajadzībām, kas noteiktas vietējās stratēģijās.</p> <p>Pasākumi ir vērsti uz atbalstu piekrastes zvejniekiem, lai veiktu darbību dažādošanu, pievienotās vērtības radīšanu nozvejotajiem lomiem, visos zivsaimniecības produkcijas ražošanas un realizācijas posmos, kā arī iesaistītos vietējā tūrisma aktivitāšu nodrošināšanā.</p> <p>EJZF prioritātes „Veicināt tirdzniecību un apstrādi” ietvaros tiek sniegts atbalsts tirdzniecības pasākumiem, kā arī zvejas un akvakultūras produktu apstrādes veicināšanai.</p>	<p>vēlākā periodā.</p> <p>Atbalsta ietvaros izveidotas un modernizētas ražotnes, iegādātas dažādas tehnoloģijas un veikta ostu labiekārtošana, kas sekmē zivju apjoma un apstrādes apjoma palielināšanos. Inovāciju projekti ir daudzpusīgi un aptver gan uzņēmuma, gan arī nozares līmeni. Īstenotās aktivitātes dod ieguldījumu galvenokārt ekonomikas dažādošanai – īpaši tūrisma jomā, kā arī zivju produkcijas pārstrādē un realizācijā.</p> <p>Pasākumi veicina zivsaimniecības nozares saglabāšanu piekrastes teritorijās (zivsaimniecībai nozīmīgās teritorijas – ZNT) atbilstoši zivju resursiem.</p> <p>Atbalsts produktīviem ieguldījumiem sekmē uzņēmumu konkurētspējas un dzīvotspējas paaugstināšanu, īpaši zivju apstrādē un akvakultūrā. Ievērojot nozares iespējas, šie ieguldījumi veikti mazākā apmērā nekā plānots.</p> <p>Līdzšinējais ieguldījums pētniecībā un attīstībā ir saistīts ar ieguldījumiem inovāciju veicināšanā. Šajā jomā projektu skaits ir neliels.</p> <p>Tirdzniecības pasākuma atbalsts nodrošina eksportspējīgo apstrādes uzņēmumu konkurētspējas saglabāšanos un uzlabošanu. Atbalsts veicina eksporta ģeogrāfisko</p>	<p>Samazinās nodarbināto skaits zivsaimniecībā, īpaši zivju pārstrādē.</p>
---	---	---	--

		<p>plūsmu stabilizēšanos. Tomēr nepieciešams ņemt vērā relatīvi augstās izmaksas dalībai izstādēs, kuru segšanai izlietota lielākā daļa pasākuma publiskā finansējuma. Tai pašā laikā atbalsts tirgus pētījumiem, it īpaši plānoto izstāžu aptvēruma mērķa tirgos pirms izstādēm, dotu iespēju palielināt atdevi no dalības izstādēs. Pašlaik šāds atbalsts ir nenozīmīgs, un tas sniegts tikai diviem tirgus pētījumiem. Izstāžu efektivitāti būtu nepieciešams novērtēt ar starptautiski aprobētu metodiku. Tirdzniecības pasākuma atbalsts nav pielāgots vietējā tirgus vajadzībām, kura ietilpība pastāvīgi nedaudz samazinās, un iedzīvotāju patēriņā pieaug importa produktu īpatsvars.</p>	
<p>Teritorijas plānojuma vai attīstības plānošanas dokumenta rezultatīvie rādītāji (piemēram, teritorijas plānojumi – apbūvētās teritorijas, attīstības programmas – realizētie projekti u.c.)</p>	<p>ZRP nosaka, ka prioritātes “Palielināt nodarbinātību un teritoriālo kohēziju” konkrētā mērķa ietvaros jāīsteno tajā skaitā, sniedzot atbalstu nodarbinātībai un darbaspēka mobilitātei piekrastes un iekšzemes kopienās, kas atkarīgas no zvejas un akvakultūras.</p> <p>Pasākumus ievieš ar Sabiedrības virzītas vietējas attīstības pieeju (SVVA), kas paredz vietējas iniciatīvas balstītas uz vajadzībām, kas noteiktas vietējās stratēģijās.</p> <p>MK noteikumos ir noteikts, ka prioritāti ievieš zivsaimniecībā nozīmīgās teritorijās (ZNT), Piekrastē.</p>	<p>Vislielākā ietekme ir uz apdzīvojuma saglabāšanas, darba vietu nodrošināšanas mazajiem ražotājiem, algoto darba vietu, pakalpojumu, sociālās un fiziskās vides nozīmību, kas liecina par pasākuma pozitīvo ietekmi uz ZNT nodarbinātību un teritoriālo kohēziju. Pasākumu ietekme uz ZNT ir teritoriāli nevienmērīga. Darbavietu radīšana koncentrējas lielajās pilsētās.</p>	

Secinājumi (analītisks paplašināts izvērtējums):

Vides (dabas) mērķi vides kvalitātes jomā pārskata periodā tiek sasniegti, jo plānošanas dokumentā paredzētais atbalsts uzlabojis ilgtspējīgas nozvejas rādītāju, samazinājis zvejas ietekmi uz jūras vidi un klimata izmaiņām (dzinēju emisijas), devis ieguldījumu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā. Uzlabota informācijas un zināšanu ieguve par jūras vides stāvokli, dodot iespēju veikt atbilstošu jūras pārvaldību.

Sociālie mērķi tiek sasniegti – jo dod ieguldījumu sociālās iekļaušanas veicināšanā - sabiedriski nozīmīgas infrastruktūras izveidē, darba vietu radīšanā, atbalstā īpaši mazajiem komersantiem, informācijas un izglītošanas pasākumos. Konkrēta ietekme tiks vērtēta vēlākā periodā.

Ekonomiskie mērķi tiek sasniegti daļēji. Indikatīvie dati par pabeigtajiem projektiem norāda uz atbalsta saņēmēju ekonomisko rādītāju uzlabošanu, taču projektu skaits un plānoto ieguldījumu apjoms atpaliek no plānotā. Sakarā ar nelielu skaitu pabeigto projektu precīzāks faktiskā snieguma novērtējums būs iespējams pēc 2-3 gadiem.

Teritoriālie mērķi tiek sasniegti – tiek sniegts ieguldījums nodarbinātības un darbaspēka mobilitātes veicināšanā piekrastes un iekšzemes kopienās, kas atkarīgas no zvejas un akvakultūras. Atbalsta teritoriālais izvietojums ir atšķirīgs.

Nākamais monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņš: nav paredzēts.

Datums: 01.07.2019.

Paraksts: